

9. Гайдаров С.С. Діяльність уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції. Юридичний науковий електронний журнал №11. 2022.С.404-407

10. Рішення НАЗК від 02.03.2017 № 75 «Про затвердження Типової антикорупційної програми юридичної особи». URL. <https://nazk.gov.ua/uk/documents/rishennya-vid-02-03-2017-75-pro-zatverdzhennya-typovoyi-antykoryuptsiynoyi-programy-yurydychnoyi-osoby/>

11. Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції. Наказ НАЗК від 27 травня 2021 року № 277/21 URL. <https://nazk.gov.ua/uk/documents/nakaz-vid-27-07-2021-277-21-pro-zatverdzhennya-typovogo-polozhennya-pro-upovnovazhenyj-pidrozdil-upovnovazhenu-osobu-z-pytan-zapobigannya-ta-vyavlennya-koryuptsiyi/>

12. Методичні рекомендації проведення аналізу контрагентів органами місцевого самоврядування у сфері закупівель .Київ.2023.29с

13. Про внесення змін до наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 28 грудня 2021 року № 830/21. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0099-24#Text>

14. Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0914-21#Text>

15. Про захист економічної конкуренції. Закон України. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>

16. Про санкції. Закон України. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text>

17. Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 166. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166-2016-%D0%BF#Text>

18. Про ефективне використання державних коштів. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2016-%D0%BF#Text>

19. Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2022 № 185. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2022-%D0%BF#Text>

УМРИХІНА Ірина – доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін, факультету №2 Донецький державний університет внутрішніх справ, доктор філософії

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У БОРОТБІ З ВИНИКНЕННЯМ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Впродовж довгого часу, корупція залишається однією з найскладніших і невіршених проблем в Україні, що становить загрозу національній безпеці, існуванню держави, політичному, соціальному та економічному розвитку, утвердженню та забезпеченню демократичних конституційних засад і державного управління. Дане явище залишається однією з найбільших проблем України та є темою для постійних обговорень для української та міжнародної спільнот. Не варто залишати поза увагою, той факт, що корупція має місце у всіх сферах суспільного життя.

Очевидні проблеми пов'язані з існуванням корупції, викликані хабарництвом та зловживанням службовим становищем, що призводить до недовіри до органів державної влади, руйнації моральних цінностей суспільства та найголовніше ставить негативний відбиток на економічному становищі держави.

Боротьба з корупцією - це складний і тривалий процес, який вимагає комплексного підходу. Важливим кроком у даному процесі є **затверджена Верховною Радою України 20 червня 2022 року Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки. Це ґрунтовний документ, що закріплює цілий комплекс заходів щодо зменшення корупції в Україні.**

Ефективність боротьби з корупцією залежить від якості антикорупційного законодавства, сильних антикорупційних інститутів і не менш важливе місце у цій системі посідають цифрові інструменти. До речі, Україна займає світове лідируюче місце у розробленні антикорупційних цифрових рішень.

Однак, вказати про те, що запобігання корупції є роботою лише антикорупційних інституцій є некоректним, адже кожен з нас має долучатися до даного процесу і, саме цифрові інструменти створюють відповідні умови щодо збільшення прозорості та зменшення корупційних зловживань та є доступними кожному громадянину. Наведемо приклад деяких видів цифрових інструментів, які мають позитивний вплив щодо зниження корупційних діянь:

1) система електронних закупівель Prozorro – дає можливість кожному переглянути на які товари чи послуги витрачаються державні кошти;

2) портал Дія – дозволяє скористатися низкою публічних послуг, без потреби відвідувати відповідні державні установи, запровадження цієї системи дозволяє швидко отримати рішення і, звичайно, уникнути контакту із посадовою особою яка є надавачем відповідної адміністративної послуги, що в деякій мірі, зменшує корупційні ризики. Варто, також звернути увагу, що наразі діє Єдина державна електронна систему у сфері будівництва, яка публічною частиною та має на меті забезпечення безкоштовного безперешкодного доступу до інформації, що створюється в системі для всіх типів користувачів;

3) [Єдиний державний вебпортал відкритих даних](#) - це справжній «скарб» інформації про роботу державних органів, де інформація відкрита для всіх громадян. У 2015 році державні органи зобов'язали оприлюднювати дані. А відкритість інформації – це потужний запобіжник від корупційних зловживань.

Наведений перелік не є вичепним, проєкт міжнародної технічної допомоги TAPAS завдяки підтримці Урядів США та Великої Британії допоміг створити низку таких цифрових інструментів і 1 липня 2024 року проєкт «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/ TAPAS» завершив свою роботу в Україні. Запровадження даних інструментів мають як прямий так і опосередкований вплив на зниження рівня корупції в Україні.

Всі заходи щодо запобігання виникненню корупційних явищ, загалом, зосереджені на національному рівні. Специфічною ланкою цієї проблеми постає щоденна корупція, що виникає на місцевому рівні.

Важливо розуміти, що жоден орган місцевої влади не застрахований від корупції. На це може впливати низка факторів, зокрема розширена владна спроможність посадових осіб органів місцевого самоврядування, хибне спрямування волі керівників та ін.

Доцільно звернути увагу, що саме реформа децентралізації делегувала широке коло повноважень органам місцевого самоврядування, у тому числі, і з приводу надання адміністративних послуг.

Сфера надання адміністративних послуг є найбільш вразливою до «побутової корупції». Це обумовлено тим, що в ній постійно відбувається взаємодія двох суб'єктів, один з яких (суб'єкт звернення) прагне задовольнити свої потреби: отримати паспорт, посвідчення водія, дозвіл, ліцензію, зареєструвати право власності чи місце проживання, отримати субсидію, а інший (суб'єкт надання адміністративної послуги) — має необхідні для цього повноваження та можливості. Тож повноваження та можливості, якими наділений суб'єкт надання адміністративної послуги, за певних обставин можуть стати специфічним предметом купівлі-продажу. Класичним прикладом такої корупції є випадки, коли особа надає неправомірну вигоду представникові влади за «прискорену» видачу того чи іншого документа, видачу такого документа за відсутності достатніх для того підстав чи всупереч чинній процедурі (без особистого звернення, поза чергою, з недотриманням певних етапів тощо) [1, с. 50].

У сфері надання адміністративних послуг, важливим етапом стало створення у 2013 році Центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) на виконання вимог Закону України «Про адміністративні послуги». На даний час, це зручний формат для реалізації фізичним способом прав та обов'язків щодо отримання адміністративних послуг. При належній організації ЦНАП, можна вважати інституцією з антикорупційними напрямками діяльності на місцевому рівні, а саме даний характер буде проявлятися у специфічній організації роботи. Вона полягає у тому, що всі державні службовці виконують свої повноваження у форматі відкритого простору, пропонуючи, «споживачам» широке коло публічних послуг. Повноцінне дотримання принципів та

ефективні механізми роботи ЦНАП нададуть поштовх до формування антикорупційної свідомості громадян.

Підсумовуючи, зазначимо, що корупція в Україні залишається системною проблемою, що гальмує розвиток держави та підриває довіру громадян. Хоча досягнуто певних успіхів у боротьбі з цим явищем, зокрема завдяки впровадженню цифрових інструментів та антикорупційної стратегії, проблема все ще потребує комплексного вирішення.

Список використаних джерел:

1. Посібник з рекомендаціями щодо прозорості та запобігання корупційним ризикам на всіх етапах створення та функціонування ЦНАП. URL: <http://surl.li/qgccccp>

КІБЛИК Дар'я – старший викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор філософії

ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ ПРОТИДІЇ ВЧИНЕННЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ

Протидія адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, є критичним елементом у забезпеченні ефективного функціонування державних інститутів. Корупційні адміністративні правопорушення підривають прозорість і чесність публічної влади, що негативно впливає на державну систему управління. В Україні існують різноманітні механізми адміністративної відповідальності, які є важливим інструментом боротьби з корупцією, і їх ефективне застосування є критично важливим для зміцнення правової держави.

Питанню дослідження адміністративних правопорушень, що пов'язані з корупцією приділяють досить велику увагу такі науковці як О.В. Джафарова, С.О. Шатрава, М.І.Хавронюк, С. С.Рогульський, В.Я. Настюк, О.Ю. Дрозд, Н.С. Пузирна, Бортник Н. П., Білінська Л. В, Кисіль Л.Є. та багато інших.

На думку Бортник Н. П., Білінської Л. В «корупція — це основний шлях проникнення у владні та управлінські структури економічної та організованої злочинності, яка характеризується залежністю законодавчої та управлінської практики від вузькогрупових, корпоративних інтересів певних злочинних структур.»[1, С. 28–33].

На практиці, застосування адміністративної відповідальності за скоєння правопорушення пов'язані з корупцією мають певну особливість яку важливо враховувати в чинному законодавстві так і в практиці. Основні аспекти даного питання варто розглядати через призму ЗУ «Про запобігання корупції» та